

Önums friskola

Org.nr. 868401-0559

styrelse@onumsfriskola.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Önums friskola
belägen i Vara kommun

Tillsyn i Önums friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Önums friskola (868401-0559) under våren 2016. Önums friskola besöktes av Skolinspektionen den 1 juni 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt de uppgifter som skolan lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen bedömdes 91 procent av eleverna i årskurs 3 läsåret 2014/15 ha uppnått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska och matematik. I natur- och samhällsorienterande ämnen uppnådde samma läsår 100 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven för godtagbara kunskaper.

Den nationella statistiken för läsåret 2014/15 visar att 100 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde minst betyget E i samtliga ämnen. Genomgående är dessa resultat högre än i riket. Den genomsnittliga betygspoängen ligger i de flesta ämnen över eller i ungefärlig nivå med riksgenomsnittet. I svenska, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt musik ligger skolans genomsnittliga betygspoäng under riksgenomsnittet.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

I Skolinspektionens elevenkät hösten 2015, som 15 av 15 elever i Önums Friskola årskurs 5 besvarat, ställs frågor som berör tryggheten på skolan. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning på skalan 0-10. Påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" har på skolan fått indexvärde 9,6. Medelvärdet för samtliga skolor som deltagit i enkäten var 8,5. En annan fråga berörde studieron. Påståendet "Jag har studiero på lektionerna" har på skolan fått indexvärde 6,7. Medelvärdet för samtliga skolor som deltagit i enkäten var 6,4.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-11-16
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen. Inte annat framkommer än att eleverna ges stöd och stimulans i en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Dock framgår av utredningen att skolan saknar kurator och specialpedagogisk kompetens som utgör en del av skolans elevhälsa. Dessa professioner deltar inte i gemensamma möten annat än vid akuta händelser eftersom huvudmannen endast köper in timmar för vissa arbetsuppgifter.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Önums friskola att senast den 16 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Önums friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att kurator och specialpedagog ingår i skolans elevhälsa.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens utredning visar att varken skolans specialpedagog eller kurator är en del av skolans elevhälsoteam, vilket får till följd att när elevärenden diskuteras i elevhälsan finns vare sig specialpedagogisk kompetens eller kurator närvarande. Det framkommer bland annat att en

pedagog övertagit delar av kuratorns arbetsuppgifter. Skolan kan därmed inte sägas ha tillgång till specialpedagog och kurator enligt lagens mening.

För eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det enligt skollagen finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt uppgift från huvudmannen köps en stor del av skolans elevhälsa in från Kinnekullehälsan/Avonova, psykolog-, kurators- och skolläkartimmar. Enligt rektorn har skolan en skolsköterska, men specialpedagogstimmarna köps in från en annan skola. Det framkommer i intervju med rektorn att kuratorn endast arbetar förebyggande och hälsofrämjande och att även psykologen använder sina timmar i mycket hög grad till arbetsuppgifter av detta slag.

Representanter för elevhälsan säger att elevhälsoteamet helt saknar såväl kurator som specialpedagogisk kompetens. De uppger att elevhälsan har möten två gånger per termin, men att specialpedagogen och kuratorn då inte deltar. Endast om något akut skulle inträffa skulle samtliga i elevhälsan träffas, uppger ledamöter i styrelsen.

Representanter för elevhälsan, lärare och rektor uppger att en lärare som benämns "stödpedagog" har övertagit kurators arbetsuppgift som samtalsstöd för elever som har behov av detta och får handledning av skolans psykolog. Rektorn uppger att den lösning som skolan nu har när det gäller tillgång till kurator inte är tänkt att vara permanent. Huvudmannen säger att svårigheten att få tag på personal till elevhälsan beror på att skolan inte kan erbjuda heltidstjänster.

På elevhälsans möten två gånger per termin diskuteras bland annat "framgångsfaktorer för ökat lärande", säger rektorn, och tillägger att specialpedagogen inte deltar i dessa möten. Rektorn uppger att specialpedagogisk kompetens köps in per timme från en annan skola och uppdraget är att "diskutera åtgärdsprogram och utvärderingar".

Motivering till föreläggande som ingripande

Stiftelsen Önums Friskola uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Stiftelsen Önums Friskola föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med eleohälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor,

tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Beslut

2016-08-16

8 (10)

Dnr 44 - 2015:9910

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Cecilia Byström
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Önums friskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Önums friskola

Önums Friskola är en fristående skola med profil naturskola som erbjuder utbildning i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1-6. Skolan är belägen i Vara kommun. Vid tillsynsbesöket finns 96 elever på skolan, varav 13 i förskoleklass. De flesta klasser och ämnen är årskursblandade. Skolan leds av en rektor.

Huvudman för skolan är Stiftelsen Önums Friskola, bestående av föräldrar och andra intresserade, med organisationsnummer 868401-0559. Stiftelsen driver även förskola och fritidsverksamhet. Skolverket godkände skolan 1993-04-19 (dnr 93:131) som fristående grundskola för årskurserna 1-3 och genom beslut 1995-02-14 (dnr 94:1051) utökades godkännandet med årskurserna 4-6. Kommunen godkände den 23 juni 1999 att skolan även har rätt att bedriva undervisning i förskoleklass i anslutning till skolan på vilket Skolverket baserade sitt beslut om godkännande 2000-01-10 (dnr 99:2196).

Skolinspektionen har inför tillsynen kontaktat Vara kommun och fått information att kommunen inte utövar sin rätt till insyn i skolan och har heller inte uppgivit några avsikter att göra detta framledes.